

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2000-125

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Valtio-opin laitos	
Tekijä-Författare-Author Luukkonen, Anne			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Köyhyys ja syrjäytyminen informationalismien aikakaudella			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansainvälinen politiikka			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2000-01-12	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 87
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Tietoteknologia on muutaman viimeisen vuosikymmenen aikana kehittynyt nopealla vauhdilla, puhutaan digitaalisesta tai tietoteknologian vallankumouksesta. Vain osalla maailman asukkaista on mahdollisuus olla osallisena globaaleja verkkoja Tutkimuksen tavoitteena on kuvailla informationalistisen yhteiskunnan globaaleja vaikutuksia. Keskityn tarkastelemaan informationalistisen yhteiskunnan kehitysnäkymiä erityisesti kehitysmaiden kannalta. Millaiset ovat kehitysmaiden kehitysnäkymät informationalistisessa ja globalisoituvassa maailmantaloudessa? Tutkimuksen tavoitteena on käydä läpi informationalistisen yhteiskuntaan liittyvää teoreettista pohdintaa. Esittelen tietoyhteiskuntatutkimusta varhaisista 1960-luvun teorioista aina kokonaisvaltaisempiin 1990-luvun teorioihin. Pääasiassa tutkimukseni viitekehys kuitenkin nojautuu Manuel Castells teoriaan informationalistisesta yhteiskunnasta. Nykyisten sosio-ekonomisten muutosten selittäminen vaatii useiden samanaikaisesti tapahtuvien ilmiöiden tarkastelua. Castellsin mukaan tämän hetkisen yhteiskuntamuutoksen takana voidaan nähdä neljä keskeistä prosessia: tietotekniikan vallankumous, informaatio- ja globaalitalouden synty, verkostomallinen organisaatio ja kulttuuris-sosiaalisten liikkeiden esiinmarssi.</p> <p>ja informationalistista yhteiskuntaa. Maailmanlaajuisesti ajateltuna tietoteknolgian vallankumous on vasta alussaan. Informationalistiseen yhteiskuntaan näyttää syntyvän mustia aukkoja, joista käytetään tässä tutkimuksessa käsitettä ”neljäs maailma”. Kehityksmaista suurimman neljännen maailman alueen muodostaa Saharan eteläpuoleinen Afrikka, mutta neljanteen maailmaan voidaan katsoa kuuluvan alueita ja ihmisryhmiä myös teollisuusmaista. Eriarvoisuuden lisääntyminen näyttäisikin olevan sekä kansallinen että kansainvälinen kehityssuunta. Informationalistisessa yhteiskunnassa tiedolla on oma erityisasema verrattuna aikaisempiin yhteiskuntiin. Informaation tuottamisesta, käsittelystä ja eteenpäin välittämisestä on tullut uusi tuotannon ja vallan lähde. Informationalistisen yhteiskunnan synty merkitsee valtarakenteiden muutosta. Syrjäytyminen informationalistisesta yhteiskunnasta on syrjäytymistä verkostoista ja tietolähteistä. Valta ja auktoriteetti on informationalistisessa yhteiskunnassa niillä, joilla oikeanalaista ja haluttua tietoa. Kehityksmaissa verkkojen tavoitettavissa on vain pieni ”informaatioeliitti”.</p> <p>Monet tutkijat näkevät tieto- ja kommunikaatioteknologian kehitystä edistävänä tekijänä. Pyrin tarkastelemaan tieto- ja kommunikaatioteknologian käyttöä kriittisesti, sillä sen käyttöönottoon kehityksmaissa liittyy useita ongelma-alueita. Tietoyhteiskunnan rakentamiselle kehityksmaihiin ei useasti ole olemassa tukevaa sosio-taloudellista pohjaa.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords globalisaatio - tietoyhteiskunta internet - verkostoituminen - globalisaatio tietoyhteiskunta - vaikutukset - kehityksmaat tietotekniikka - yhteiskunnalliset vaikutukset			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			